

Aabenraa Byhistoriske Forening

Ordinær generalforsamling, onsdag, d. 5. april 2017

Formandens beretning.

Medlemsudvikling.

Som forening er vi afhængige af medlemmernes opbakning. Vi er glade for der har været en stor nettostigning i foreningens antal af ordinære medlemmer fra 460 ved årets begyndelse til 508 ved årets slutning. Herudover kommer alle foreningens virksomhedsstøttemedlemmer. Her er antallet i 2015 øget med 2 til 63 medlemmer. I alt havde foreningen ved årets udgang 571 medlemmer.

Til trods for en fin medlemsstigning vil vi bede Jer medlemmer om at hjælpe os med at blive endnu flere. Jeg tænker både på dem som er lokalhistorisk interesseret og/eller interesseret i bevaring af vores historiske ejendomme og – bymiljøer.

Som interesseforening – specielt i bevaringsarbejdet – står vi stærkere med en stor medlemskreds.

Bevaringsfonden

Som jeg tidligere har nævnt har vi nu 63 virksomhedsstøttemedlemmer. Med deres støtte er der blevet muligt at tilbyde vore medlemmer i "gammel Aabenraa kommune", som ejer en bevaringsværdig eller fredet ejendom, en **gratis arkitekthjælp** på 4 timer. Beløb der ikke anvendes til arkitekthjælp anvendes til bevaringsarbejdet i almindelighed.

Aabenraa Sommer- og Vinterøl giver også et godt bidrag til bevaringsarbejde. Nettoindtægten herfra blev i 2016 ca. kr. 32.000.

Fonden har i 2016 udbetalt 1 lån på kr. 103.260 og bevilget 6 lån på i alt kr. 395.000, hvor arbejdet endnu ikke er afsluttet.

Efterspørgslen efter arkitekthjælp har været stor i 2016. Vi har i løbet af året udbetalt kr. 33.000 til 11 sager om arkitekthjælp til renoveringsprojekter.

Med den fine efterspørgsel på lån i bevaringsfonden kan vi hurtigt komme i den situation at vi ikke har flere midler.

Vi håber derfor meget vi kan få kommunen til at genindføre ordning med at de indskyder det samme beløb i bevaringsfonden som det beløb som kommer fra anden side, dog max. kr. 60.000 årligt. Vi tror på at foreningen via overskud fra ølsalg og tilskud andetsteds fra kan komme med 60.000 således at fonden årligt forøges med kr. 120.000. Ordningen med tilskud fra kommunen blev stoppet i forbindelse med oprettelse af storkommunen, nok ud fra grunden at det var ikke noget de havde i de andre deltagende kommuner. Årsagen til at de andre ikke har noget lignende er meget logisk, dels har de ingen bevaringsforening og dels ligger langt den største del af de bevaringsværdige og fredede ejendomme i gammel Aabenraa kommune.

For hele tiden at have focus på hvad der rører sig på bevaringsområdet holder vi løbende erfamøder med vore samarbejdende arkitekter og kommunens bevaringsarkitekt Frederikke Winther. Vi satser på at holde 2 møder årligt.

For at komme endnu tættere på byens historiske bymiljøer støttes bevaringsfonden med 3 områderepræsentanter fra hhv. Skibbrogadeområdet, Slotsgadeområdet og Vægterpladsområdet

Det drejer sig om Leif Meyhoff fra Skibbrogadeområdet, Elise Marloth fra Slotsgadeområdet og Thorkild Fink fra Vægterpladsområdet. Medlemmer i de pågældende områder er velkomne til at kontakte deres områderepræsentanter med forhold omkring bevaringsarbejdet. I er selvfølgelig også velkomne til at kontakte bevaringsfondens bestyrelse som udover mig består af Erik Dahlgren og Vagn Kristensen. Vagn Kristensen er indtrådt i stedet for Niels Junggren Have som har bedt sig fritaget for opgaven. Der skal her rettes en stor tak til Niels Junggren Have for hans indsats gennem en årrække.

I løbet af året har vi endvidere afholdt et orienteringsmøde for byens mæglere og pengeinstitutter. Her har vi gennemgået de støttemuligheder der er til udvendig renovering af bevaringsværdige og fredede ejendomme.

Et lignende møde har vi i begyndelse af året holdt for interesserede håndværkere fra området. Dette møde blev holdt på i samarbejde med EUC Syd og kommunearvsnetværket under Aabenraa Kommune.

Bevaringsarbejdet søger vi at understøtte med afholdelse af årlige bevaringsmøder. Mødet her i år er udsat til d. 26. april. Her vil der kunne præsenteres stilblade for Aabenraas typiske bevaringsværdige huse. Til de enkelte stilblade vil der endvidere være udarbejdet vedligeholdelsesvejledninger. Dette håber vi bliver gode og brugbare redskaber til ejendommenes ejere, ligesom vi håber de vil medvirke til at vi passer endnu bedre på vores bygningsarv. Det er tanken at præsentrere disse muligheder for alle byens mæglere. Er der interesse herfra vil dette blive en stående mulighed som kan anvendes ved salg af bevaringsværdige ejendomme.

Vi planlægger også at orientere mæglere og pengeinstitutter om de nye stilblade og vedligeholdelsesvejledninger. Endvidere vil vi invitere interesserede håndværkere til en præsentation og gennemgang af det samme materiale.

Endvidere vil vi arbejde for at relevante stilblade med vedligeholdelsesvejledninger udleveres til ejere af fredede og bevaringsværdige ejendomme.

Aabenraa deltager i kulturarvskommuneprojektet

Det glæder os at kommunen er kommet med i kulturarvskommuneprojektet. Projektet har til formål at sikre de bevaringsværdige bygninger i Aabenraa Midtby.

Projektet er delt op i 3 delprojekter:

1. vejledning og vedligehold
2. fortælling og formidling
3. bevaring, benyttelse og beskyttelse.

Fra bevaringsfonden indgår vi i en nedsat styregruppe. Kommunen er tovholder på projektet.

Kommunen har fået bevilget kr. 500.000 (- 17,5% fondsafgift) som kun kan gå til konsulenttydelser. Kommunen selv lægger kr. 300.000 i projektet i form af arbejds løn til tovholder.

Byhistorisk forening synes det er yderst positivt at projektet er sat i gang.

Arbejdet med at udforme stilblade og vedligeholdelsesvejledninger til Aabenraas historiske huse er langt fremskredet. Resultatet her vil blive fremlagt på "Bevar mig – og min ejendom – velmøde onsdag d. 26. april på Folkehjem

Områdefornyelse Aabenraa Nord.

Vores interesse retter sig specielt på evt. nyt byggeri på østsiden af gågaden mellem den tidligere Kvicklybygning og Nørreport. Vi håber at hele dette område kan indgå i en byfornyelse. Disse tanker har vi sendt til kommunen.

Vi mener det er meget vigtigt at østsiden af gaden genopføres i en stil som er tilpasset ejendomme på den modsatte side af gaden. Højden kan være 2 til 3 etager.

Kun ved af sikre ejendomme på begge sider af gaden sikres et historisk gadeforløb. Da vi har svært ved at se at der er behov for butikker i stueetagen foreslår vi at der bliver tale om boligudlejningsejendomme, evt. som ejerlejligheder.

I vores tanker skriver vi også at "telemuren" kunne genplaceres langs H. P. Hanssensgade mellem Hotel Europa og Nørreport.

Vi har en kraftig opfordring til vore politikere om ikke at bøje af for anmodninger fra byggeprojektfirmaer om at tillade bebyggelser på mere end 3 – 4 etagers højde i områder som ligger tæt ved byens historiske bymidte. Konkret mener vi at det igangværende byggeri på "Cimbriagrunden" bliver for højt. Vi håber også at byggeplaner ved Sønderport ikke accepteres som beskrevet i dagbladene.

Vi mener ikke vi har pladsproblemer i Aabenraa, men skal passe på en af de store fordele vi har, nemlig en relativ velbevaret historisk bymidte.

Så derfor efterlyser vi en klar arkitekturpolitik for byen som tilgodeser disse ønsker og værdier.

Foreningens program og aktiviteter siden sidste generalforsamling i april 2016

Året har været præget af mange aktiviteter.

Årets sommerøl 2016 blev præsenteret i Slotsmøllecafeen d. 18. marts. Der deltog ca. 30 i arrangementet.

I forbindelse med sidste års generalforsamling var der foredrag ved forhenværende overinspektør Peter Dragsbo om sammenhæng mellem arkitektur og nationalitet i Sønderjylland (Nordslesvig). 55 medlemmer deltog i generalforsamlingen.

I april og maj måned blev der afholdt 4 forskellige områdebyvandring under ledelse af museumsinspektør Kim Furdal. Deltagerantallet pr. tur var begrænset til 50. Alle ture blev overtegnet og der var derfor nogle som desværre ikke kom med. Af den grund valget vi i sensommeren at gentage 2 af turene. Disse 2 ture blev også fuldttegnet.

Lørdag d. 28. maj var der arbejdsdag og forårsplantemarked ved Slotsvandmøllen. Frivillige fra haveforeningen gav vores lille have, inkl. bede en fin overhaling. Der var også rundvisninger i møllen og selvfølgelig plantesalg. Besøgstallet var lidt skuffende, hvorfor det er besluttet ikke at gentage dette arrangement lige med det første.

Søndag d. 4. juni var 40 af vores medlemmer med på en spændende tur som gik til Silkeborg Bunker Museum, frokost på Museum Jorn og efterfølgende besøg i Kongernes Jelling som i dag er med på UNESCOs verdensarvsliste. Turen var arrangeret sammen med museets venner.

Den 23. august deltog 38 personer i en historisk rundtur i Sønderjylland med Jørn Buch som gennemgående guide. Det var tale om en meget oplysende tur. Turen var arrangeret i samarbejde med Historisk Samfund for Sønderjylland.

Den 31. oktober var 40 af medlemmer – delt i 2 hold – ude at besigtige nedbrydningen af den ene blok på Enstedværket. Interessen har var så stor at vi blev nødt til at sige nej til nogle.

Årets vinterøl 2016 blev præsenteret på Michelsens Gård fredag d. 4. november. Der var rekorddeltagelse med ca. 100 gæster. Under besøget gav Tove Rasmussen en spændende beretning om museets historie. Rekorddeltagelsen gav også en fint salg af vinterøllen.

Historisk aften med præsentation af Historier fra Bybakken 2016 samlede ca. 100 personer. Her var der foredrag ved overinspektør Carsten Porskrog Rasmussen om slægten Ahlefeldt på Søgaard. Der var endvidere beretning fra Søfartsmuseet. Museets venner var inviteret med til mødet.

Der har været afholdt 2 medlemsarrangementer med smagning og valg af øltyper. Heri deltog ca. 60 mennesker.

I alt har der i årets løb deltaget 673 i vores arrangementer.

Hertil kommer ca. 35 fra orienteringsmøder med mæglere, pengeinstitutter og håndværkere.

Bestyrelsen har klargjort program for det kommende år. Vi har udsendt det sammen med indkaldelse til generalforsamling, ligesom I har fået det udleveret i dag. Vi håber på en god tilslutning til de kommende arrangementer. Bestyrelsen er altid glade for forslag til inspirerende foredrag og ture med historisk interesse.

Historier fra Bybakken

Historier fra Bybakken 2016 blev præsenteret på Historisk aften d. 23. nov. 2016. I år var der tale om 2 bøger, idet der blev udgivet en særlig bog "På valsen med Carl F. Rosenvold". Oprindelige skulle det have været en artikel i årets Historier fra Bybakken. Da artiklen blev på 84 sider, besluttede vi at udgive denne

som en selvstændig bog. Udgivelsen har kun været mulig pga. velvillig økonomisk støtte fra 3. Novemberonden, Skifter Andersens Fond og Michael Jepsens Fond.

Dem der ikke hentede bogen denne aften skulle senere hente den på Museet. Vi er glade for at Museet vil påtage sig den opgave. Herved sparer foreningen på udgifter til porto og kuverter. I aften er der en sidste mulighed for at få udleveret årbogen. Alle medlemmer bosiddende udenfor Aabenraa kommune har fået tilsendt bogen.

Der har været afholdt møde i redaktionen for 2017 udgaven, som forventes klar til udlevering på Historisk aften d. 22. november 2017. Som vi har skrevet til alle vore medlemmer, vil redaktionsudvalget gerne have forslag til fremtidige artikler.

Jeg vil gerne takke redaktionsudvalget som består af Mikkel Leth Jespersen, Jørgen Witte, Immo Doege, Orla Jensen og Carlo Daus Petersen.

Aabenraa Museum og museets venner

Vi er glade for samarbejdet med Aabenraa Museum som bl.a. medfører at alle medlemmer gratis har adgang til museet. Alle vore medlemmer med mailadresse modtager endvidere museets nyhedsbreve og invitationer til relevante foredrag. Museets årsprogram ligger som et link på vores hjemmeside. Aftalen om udlevering af årbøger er også en stor hjælp.

Museets venner har vi også et fint samarbejde med. Vi arrangerer sammen en årlig udflugt, ligesom vi inviterer dem med til smagning af Aabenraa øl og til Historisk Aften.

Slotsmøllen

Møllen har som sædvanligt haft cafesøndage fra midt i maj til midt i september og julestuer i november. Der har også i 2016 været en del udlejninger. Cafeen er kun mulig at drive med det gode resultat den giver, fordi der er 15 frivillige damer, som på skift passer den og bager til den. Aktiviteterne i møllen – incl. udlejning - indbragte ca. kr. 27.000, et meget vigtigt bidrag til drift og vedligeholdelse. Jeg vil rette en stor tak til denne gruppe med Astrid Meier i spidsen.

Vi søger nye frivillige til at passe cafeen.

Vi har endvidere et hold frivillige som hjælper med vedligeholdelse af møllen. Også her søger vi flere hjælpere.

Selv med den store frivillige indsats giver Slotsmøllen hvert år foreningen et underskud på ca. kr. 20.000. Dette beløb har foreningen så betalt. En sådan årlig udgift formindsker vores muligheder for andre historiske aktiviteter.

Da vi mener Slotsmøllen har en stor historisk og turistmæssig betydning for kommunen, har vi i slutningen af 2016 ansøgt kommende om at give et årligt tilskud til denne drift på kr. 20.000,00.

Vi har endnu ikke fået et svar på vores anmodning.

Vi vil fortsat gerne male vores eget mel på møllen. Omlægningen af Mølleåen har medført, at vi ikke har vand nok til at drive vandmøllen. Vi venter på 3. år på en løsning fra kommunen, således at vi igen har vand nok til melproduktion. Melet vil vi anvende til bagning til møllens cafe, ligesom vi håber at Michelsens gård vil anvende det i forbindelse med deres bagedage. Flere og flere efterspørger autentiske produkter.

Vil vi gerne have flere turister, er en vandmølle i drift en god ting.

Slotsmøllen, som er byens næstældste bygning, er et besøg værd og en af Aabenraas turistattraktioner.

Aabenraa Øl 2016

I 2016 blev der brygget både en sommerøl og en vinterøl.

Det er vores forenings medlemmer og kunderne hos Carstensens Tehandel, der har valgt hvilken øl der skal brygges. Der var inviteret til smagning af 3 forskellige øl. Den øl, som fik flest stemmer, blev valgt. Smagningerne har været velbesøgte.

Aabenraa vinterøl blev som sædvanligt præsenteret på Michelsens Gård. Her var der smagning og salg til medlemmerne. Som sædvanlig var der pyntet fint op og øllen kunne nydes med dejlige fedtemadder. Tak til Tove Rasmussen og hendes frivillige hold fra museet.

Aabenraa sommerøl blev præsenteret i Slotsmøllecafeen også suppleret med dejlige fedtemadder.

Vores øl sælges i specialbutikker og restaurationer i Aabenraa og Omegn. Vi er glade for den positive modtagelse vi altid får.

Vi er glade for at Carstensens Tehandel står for fakturering og evt. ekstralevering af øl. De står endvidere for ølsmagningerne med hjælp fra ølgruppen.

Øllen faldt godt i smag og blev udsolgt. Overskuddet til bevaringsarbejdet blev ca. kr. 32.000.

Andre historiske aktiviteter.

Foreningen står som ejere af Auroras kanoner. Gennemførelse af kanonaktiveter varetages af Auroras kanonlaug. Lauget har ved mange lejligheder været ude at salutere.

Anlæggelse af "Søndre Kanonbatteri" trækker ud skrev jeg i sidste 2 års beretninger. I 2016 har det vist sig at den eneste mulige placering er "trekanten" overfor kommunen. Vi håber meget denne løsning kan gennemføres. Det er tanken, at der skal placeres 4 store 18 pounds kanoner i anlægget. Tegningerne af det oprindelige batteri er fundet, og de følges delvis ved anlæggelsen. Den første af kanonerne står ved museet. Vi har lovet at stå som ejere af disse 4 kanoner, ligesom vi vil være behjælpelige med at søge om midler til køb af de manglende 3 kanoner. Vi har tilsagn til en del af finansieringen, men kommer til skulle finde væsentligt flere midler. Vi modtager gerne ideer til fonde og virksomheder, som vi kan kontakte om støtte.

Der etableres et frivilligt korps til at stå for salutering fra kanonerne.

For at kunne leve op til statens besparelseskraav har Museum Sønderjylland desværre besluttet sig for pr. 1. 1. 2018 at træde ud af driften af Michelsens Gaard. Det er en beslutning Aabenraa Byhistoriske Forening beklager meget.

Ejendommen ejes af Aabenraa kommune.

Vi ved at der arbejdes intenst på at finde en løsning på fortsat drift af det lille egnsmuseum Michelsens Gaard. Kommunen har også udtalt sig positivt om at museet fortsætter. Vi håber at denne positive holdning også vil indeholde den nødvendige økonomiske støtte.

Michelsens Gaard og de aktiviteter der sker der er en vigtig del i fortællingen af vores lokale historie så de skal gerne fortsat bestå. Fra Aabenraa Byhistoriske Foreninger indgår vi gerne i den løbende markedsføring af stedets aktivitetstilbud.

Under eventuelt vil Tove Rasmussen fortælle om hvorvidt man er kommet med arbejdet med museets fortsatte drift.

Hjemmesiden m.m.

Alt om vilkår for lån i og gratis arkitektbistand fra Bevaringsfonden er beskrevet, ligesom foreningens mange støtte-medlemmer kan ses. Ligesom disse medlemmer støtter bevaringsarbejdet, skal vi også opfordre vores medlemmer til at støtte disse virksomheder.

Vi har stadig et antal medlemmer som vi ikke har mailadresser fra. I takt med at flere får egen mailadresse, beder vi om denne indsendes til vores sekretær Orla Jensen. Herved vil foreningens udgifter til porto blive yderligere reduceret. Til jer som fortsat skal have materiale med brev, har vi ændret til at I 2 gange årligt får tilsendt, nemlig til generalforsamlingen, hvor I også får tilsendt programmet for hele året, og til historisk aften i efteråret, hvor der også sker udlevering af Historier fra Galgebakken. I bedes gemme programmet. Ønsker I at deltage i vores arrangementer, bedes I senest en uge før kontakte vores sekretær pr. telefon.

Foreningen er også med på facebook. Jeg skal hermed opfordre alle, der er facebookbrugere til at følge vores hjemmeside. Indholdet må gerne deles med andre og vi ser også gerne i liker det i synes om.

Jeg vil slutte min beretning med at takke alle vores samarbejdspartnere for et godt samarbejde. Endelig en stor tak til bestyrelsen for en stor indsats og et godt samarbejde.